

تقویت نظام حقوق بشر تحت فشار

پیترو لوندبرگ، مدیر اجرایی موسسه‌ی حقوق بشر و حقوق بشردوستانه‌ی رائول والنبرگ

روز حقوق بشر امسال در زمانی فرا می‌رسد که نظام جهانی حقوق بشر بیش از هر زمان دیگری در دهه‌های اخیر تحت فشار است. درگیری‌ها در حال تشدید هستند، بحران آب و هوا در حال تشدید است، فضای مدنی در بسیاری از مناطق در حال کوچک شدن است و نیازهای بشردوستانه همچنان رو به افزایش است و نظام چندجانبه‌ای که دهه‌ها از صلح، توسعه و حقوق بشر حمایت کرده است، تحت فشار واقعی قرار دارد. سازمان ملل متحد، که مدت‌هاست لنگرگاه این نظام است، با تنش‌های ژئوپلیتیکی، فشار مالی و سرعت تغییرات جهانی در حال آزمایش است.

این چالش‌ها باید ما را نگران کنند. اما باید ما را به تفکر متفاوت در مورد نقش خود نیز دعوت کنند.

دهه‌هاست که سازمان‌های حقوق بشری، مؤسسات دانشگاهی، جامعه مدنی و بازیگران بخش خصوصی در کنار سازمان ملل و شرکای ملی برای تقویت نهادها، حمایت از حکومتداری مبتنی بر حقوق و ایجاد ظرفیت‌هایی که جوامع برای محافظت از مردم خود نیاز دارند، همکاری کرده‌اند. ما تأثیر رهبری سازمان ملل را در مواقعی که شرایط اجازه می‌دهد، دیده‌ایم و می‌دانیم که نقش آن همچنان چقدر حیاتی است.

اما محیط امروز سریع‌تر از نهادهایی که برای مدیریت آن ایجاد شده‌اند، در حال تغییر است. سازمان ملل متحد از طریق یک تلاش گسترده برای نوسازی - ساده‌سازی عملیات، تمرکز مجدد بر وظایف اصلی و تطبیق با جهانی که

با بحران‌های همپوشان[و موازی همدیگر] تعریف می‌شود - به این تغییرات پاسخ می‌دهد. این اصلاحات که اغلب به عنوان سازمان ملل ۸۰ شناخته می‌شوند، با هدف افزایش اثربخشی انجام می‌شوند، اما همچنین منعکس کننده واقعیت کاهش منابع و افزایش انتظارات هستند.

در این زمینه، زیست بوم گسترده‌تر حقوق بشر نمی‌تواند منتظر بازگشت ثبات باشد. ما باید به ایجاد آن کمک کنیم. برای سازمان‌هایی مانند موسسه رائول والنبرگ، وظیفه نه تنها تکمیل کار سازمان ملل متحد، بلکه اطمینان از ادامه پیشرفت حقوق بشر حتی در صورت افزایش ظرفیت سازمان ملل متحد است. ارزش‌هایی که بنیانگذاران جنبش حقوق بشر را هدایت می‌کردند، ثابت می‌مانند. آنها از ما می‌خواهند که وقتی عدم قطعیت افزایش می‌یابد، هدفمند عمل کنیم.

این موضوع در مورد جایگزینی سازمان ملل متحد نیست. این موضوع در مورد تقویت آنچه سازمان ملل متحد در ساخت آن نقش داشته است - و آنچه همه ما در حفظ آن سهم داریم - است. روند سازمان ملل ۸۰ نشان می‌دهد که این سازمان در حال نوسازی و اولویت‌بندی است، اما نمی‌تواند به تنهایی تمام انتظارات را برآورده کند. وقتی یک بخش از معماری جهانی تحت فشار است، دیگران باید به حفظ خط کمک کنند. اینگونه است که یک سیستم زنده می‌ماند و به پیشرفت خود ادامه می‌دهد.

در سراسر کار جمعی ما، ما همین حالا هم شاهد این تغییر هستیم. دولت‌ها، سازمان‌های جامعه مدنی، شرکای دانشگاهی و بازیگران بخش خصوصی به دنبال تعامل عمیق‌تر و همکاری بلندمدت هستند. آنها ابزارهای عملی، تخصص‌های پایه و شرکایی می‌خواهند که بتوانند با چابکی و تداوم کار کنند. جامعه گسترده‌تر حقوق بشر برای برآوردن این تقاضا در موقعیت خوبی قرار دارد - و آماده است تا در صورت لزوم کارهای بیشتری انجام دهد.

در این روز حقوق بشر، و در حالی که وارد سال ۲۰۲۶ می‌شویم، ما تعهد خود را به اصول اعلامیه جهانی حقوق بشر مجدداً تأیید می‌کنیم. اما مسئولیت این لحظه را نیز به رسمیت می‌شناسیم. **نظام بین‌المللی حقوق بشر در حال آزمایش است و پاسخ به آن باید پایدار، هماهنگ و آینده‌نگر باشد.**

هیچ سازمانی به تنهایی نمی‌تواند این بار را به دوش بکشد. ما از شرکای خود در سراسر جامعه حقوق بشر - سازمان‌های غیردولتی (NGO)، فعالان جامعه مدنی، مؤسسات دانشگاهی و بخش خصوصی - دعوت می‌کنیم تا به

این اقدام بیوندند. ما می‌توانیم با هم کمک کنیم تا پیشرفتی که طی دهه‌ها به دست آمده است، متوقف نشود و با قدرت و هدفی تازه به جلو حرکت کند.

ترجمه از انگلیسی به فارسی در امور پژوهشی کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

تاریخ انتشار در سامانه کمیسیون: ۱۴۰۴/۹/۱۹

ماخذ: <https://sdg.iisd.org/commentary/guest-articles/reinforcing-a-human-rights-system-under-strain/>

